

Velja po pošti:
za celo leto naprej .. K 50.—
za en mesec .. " 4.50
za Nemčijo celoletno .. " 55.—
za ostalo inozemstvo .. " 60.—
V Ljubljani na dom
za celo leto naprej .. K 48.—
za en mesec .. " 4.—
V spravi prejemov mesečno .. 3.50
Sobotna izdaja:
za celo leto .. K 10.—
za Nemčijo celoletno .. " 12.—
za ostale inozemstvo .. " 15.—

SLOVENEK

Inserati:
Enostolpna petstvarica (59 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat .. po 50 v
za dva- in večkrat .. " 45
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
Ob sobotah dvojni tarif.
Poslano:
Enostolpna petstvarica K 1.—
Izbija vsak dan izvenišni nedelje in praznike, ob 3. uri pop.
Redna letna priloga vojni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 50. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ovrške 28.511, bosn.-herz. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 50.

ra, toda zaropotal je general Hoffmann z mečem in boljševiki so sprejeli mir meča. Kljub temu niso bili Velenemci in generali zadovoljni z voditeljem nemške diplomacije. Očitati so mu, da se je upiral tistim mejam, ki jih zahtevajo generali v Šleziji in v zahodni Prusiji, češ da morajo Nemčijo vojaško zavarovati. Hindenburg in Ludendorff zahtevata z vsem svojim ugledom to, kar imenujejo Poljaki četrti delitev Poljske, ker bi se morali po nazorih visoke nemške vojaške gospode zahodna Prusija razširiti na jugu do Nareva.

Poljska bi torej morala odstopiti Nemčiji najbogatejše premogovno ozemlje. S tem bi si ustvarila Nemčija v Poljski za vse večne čase smrtnega sovražnika. To je vedel Kühlmann. Velenemci pa so slepi.

Sklenil se je mir z Rumunijo, ki je vreden vrstnik v Brestu Litovskem sklenjenega miru. Kljub temu očita velenemško časopisje Kühlmannu, da ni dovolj skrbel za varstvo nemških koristi.

Kühlmann se tudi na zahodu ni ogreval za mir meča. Velenemci so mu očitali, da bi bil pripravljen izprazniti Belgijo, ne da bi držal pomorskih opiralšč. Ostende in Zeebrügge. Kühlmann je pač želel, naj se Nemčija spravi z Anglijo, da jo ne bi obdajali okoli in okoli smrtni sovražniki, česar mu nesprejemljivi sovražniki Angležev niso odpustili in ga napadali na način, ki ni lep, ker so hujskali in spletkarili proti njemu celo zaradi njegovega zasebnega življenja. V Berlinu se je splošno govorilo, da bi se bil še lahko o Rusiji in o Poljski dosegel sporazum z generali, a da nasprotstev z ozirom na zahod ni bilo mogoče premostiti.

Nemčija sledi s Kühlmannovim odstopom razvoju v drugih deželah, izvzemši Avstrije Ogrske. Mesto miru prijaznih državnikov zasedajo za vojsko vneti možje. Najbrž bo sledil dr. Kühlmanu tudi grof Hertling, če bo vodil nemško politiko gospod pl. Hintze seveda.

Za Kühlmannovo zapuščino se precej trgajo, dasi se je pripeljal že pred enim tednom iz Kristianije v Berlin gospod pl. Hintze. Stresemann, ki je ostro napadal Kühlmann, bi rad zasedel njegovo mesto. Kot Kühlmannov naslednik se imenuje tudi znani jud iz Hamburga Ballin, ravnatelj paroplovne družbe »Hamburg-America Line«, češ da mora zunanji minister biti veščak na gospodarskem polju.

Avstrijski korespondenčni urad poroča iz Berlina, da se poslanci zelo pečajo z vprašanjem, kakšno stališče namerava zavzeti večina nemškega državnega zbora nasproti Kühlmannovemu nasledniku. Opozarja se na okolnost, ker socialni demokrati prvič niso gladko dovolili vojnih kreditov in predlagali, naj jih odkazuje komisiji v pretres. Storili so to zato, ker hočejo poznati program novega državnega tajnika, preden pritrde vojnim kreditom. Večina listov v Berlinu izraža mnenje, da se vsled Kühlmannovega odstopa državna politika ne bo spremenila.

»Voss. Ztg.« piše, da je poročilo o Kühlmannovem odstopu poslanice prenesetilo, ker se je še 8. t. m. z visoke vladne strani zagotavljalo voditeljem strank, da ni v zunanjem uradu nobene krize. Socialni demokrati in z njimi tudi druge stranke večine zahtevajo pojasnil, če nameravajo spremeniti stališče glede na vzhodna vprašanja.

O admiralu pl. Hintzeju, ki ima največ nade, da postane nemški državni tajnik zunanjih reči, piše »Neues Wiener Tagblatt«: Nemški diplomatski krogi zelo cenijo Hintzejevo ime, cesar Viljem da veliko nanj. Hintze, ki je bil rojen leta 1864, je sin preprostega trgovca v Schwenau ob Odri; kot 18letni mladenič je vstopil v mornarico. Slučaj je nanesel, da je postal diplomat. Med špansko-ameriško vojsko se je moral v Manili pogajati z ameriškim admiralom Deweyem. Takrat je prvič pokazal svoje diplomatske sposobnosti. Povijšali so ga leta 1903 mornariškim atašejem v Petrogradu, leta 1908. so ga prideliili vojaškemu pobaščencu, ki je bil ataširan carju. Takrat so že govorili, da ga ima cesar Viljem zelo rad. Iz Petrograda je poročal izredno natančno. V letu 1911 je

bil povišan v poslanika v Mehiki, od aprila 1915 naprej je bil poslanik v Pekingu, dokler ni napovedala Kitajska vojske. Od 6. julija 1907 naprej je poslanik v Kristianiji.

Čisto gotovo seveda še ni, če bo povišan admiral Hintze v nemškega državnega tajnika. Velenemci bi najrajši videli, da bi sledil Kühlmanu bivši državni tajnik dr. Helfferich, ki je moral odstopiti, ker se je sprl z večino.

Pruska gosposka zbornica za mir meča.

Berlin, 9. julija. (K. u.) Gosposka zbornica je danes začela razpravljati o proračunu. Voditelj desnice, grof pl. Behr je naglašal, da miru, ki ga potrebuje Nemčija, nikdar ne bo mogoče doseči potom državnozborske revolucije. Dober mir nam bo dal le naš dobri nemški meč. Nato je govoril podpredsednik državnega ministrstva Friedberg in rekel, da v državi in pruski vladi ne more biti nobenega govora o tem, da bi bilo zaupanje v zmago kakorkoli omajano. Zmaga nam sploh ne morejo iztrgati. Mi smo zmagovalci na vzhodu, pa bomo tudi na zapadu. Tudi smo prepričani, da nam more to zmago priboriti samo nemški meč. Imamo upanje, da ta zmaga ni več daleč.

Srednješolski profesorji v Dalmaciji za slovenski jezik.

Split, 2. julija 1918.

Na občnem zboru društva srednješolskih profesorjev v Dalmaciji, ki se je vršil v Splitu dne 30. junija, se je med drugim sprejel tudi ta-le sklep: Ko bi bilo društvo politično, bi se takoj izjavilo za jugoslovansko deklaracijo, ker člani društva mislijo tako kakor narod, čegar deo vzgajajo; kakor narod, iz katerega so izšli. Ker pa društvo ni politično in bi s to izjavo sedaj, ko je Seidler začel obujati Stürgkhovo dobo, nedvomno povzročili razpust, moremo vseeno doprinesiti mogočni zgradbi SHS vzajemnosti na drug način.

Ako bi dunajska vlada naredbenim potom izvršila predlog, ki ga je svoj čas stavil šolski svet iz prevelike vneme, da naj se namreč na srednjih šolah v Dalmaciji ukine učenje italijanskega jezika, namesto njega pa že od I. razreda dalje uvede pouk v nemščini, ne bi ta fakt razveselil niti enega srednješolskega učitelja. Proti odpravi italijanskega jezika govorijo razni momenti: zgodovina, preteklost naše dežele, italijanska kultura, vir, iz katerega smo lahko zajemali, zveze z Italijo, ki so sicer sedaj začasno prekinjene, a ne za vedno.

Danes, ko so razmere vsakega poučile in strezile, ko je vsak uvidel, da so Slovenci, Hrvti in Srbi eden in isti narod, ki se razlikuje edino-le po malih jezikovnih diferencah, je potrebno, da bi bile kulturne pridobitve Slovencev skupne že na srednjih šolah, da se poleg srbohrvaščine predava istočasno tudi slovenščina. Zato je občni zbor profesorskega društva sprejel predlog, naj se društveni odbor obrne na deželni šolski svet dalmatinski z vlogo: namesto svoječasnega mrzkega predloga naj se zahteva, da se v višjih razredih srednjih šol poleg hrvatskih čitajo tudi slovenske knjige ter da se predava tudi slovenska književnost.

Goriška gimnazija.

Tolminsko, 9. julija 1918.

Zdi se, kakor da je goriška slovenska gimnazija pastorka, ki ima hudo mačehovladno. Domov je ne pusti in v svetu mora reva životariti in služiti, kakor je ravno mačehi prav, da si pomaga v zadregi. »Grazer Tagblatt« je poročal pred tedni, da je zagotovljena v Opatiji nova nemška gimnazija, ki so ji postavili temelj zaposlovni tečaj nemške gimnazije, obenem pa da se otvori tudi v Gorici prejšnja nemška gimnazija že v jeseni. Tu je vlada mati. Tržačanov pa ne mara slišati, tolaži jih z nadaljnjim obstojem zaposlovalnih tečajev slovenske gimnazije, ki da ne bo mogla še v Gorico.

In vendar: deželni šolski svet je sklenil že 18. maja vrnitev zavoda v Gorico, kar je pozdravilo ljudstvo z veseljem. A sklep je bil kakor pesek v oči! Po dveh mesecih skoraj nimamo še nobene gotovosti, nobenega uspeha. Vpisovanje v I. razred se je pač vršilo — a ne v Gorici, temveč za zaposlovalne tečaje te gimnazije v Trstu! Namen je prozoren. Zakaj se ni obenem vršilo redno vpisovanje koncem šolskega leta tudi v Gorici, čemu odlagati ga na september? Da bi rešili nemški zavod z našim dijaštvom? Ne boste? Ni prostora? Le čemu nemška gimnazija ne pozna vojaštva, dasi bi bila prikladnejša in počemu so jo takoj popravili in dali na razpolago učitelja Maurerja, ki je v službeni uniformi nadzoroval in nadzoruje delo? V slovensko gimnazijo so spravili vojaštvo — seve, izgovor bo moral biti: ni mogoče otvoriti, poslopje je zasedeno... No, deželni šolski svet bo pač lahko izposloval izpraznitev, če bo imel dobre volje dovolj, kajpa — in potem bi moral poskrbeti samo še za opravo, za kar mu da lahko migljaj okrajni šolski svet, ki se je potom obnovitvene komisije pravočasno obrnil na zavod za pospeševanje male obrti na Kranjskem in na češkem menda tudi, ki pripravlja klopi in kar je take šolske oprave še treba. Torej: očistiti, opremiti stari zavod in zapreke ne bo nobene! Če pa bi se dalo dobiti lepše poslopje na razpolago, tem boljše!

Alojzijevešče bi se dalo tudi hitro popraviti, samo oblasti morajo iti odboru na roko in pokazati, da jim je skrb za mladino pri srcu. Naj tako vsaj deloma zabrišejo spomin na vneto, s katero so razne »hiše« obnovili! —

Stare stvari so že vse to, a zdelo se nam je dobro, pogreti jih na novo, dasi mogoče ne bodo dobro tekline. Dobro se zato, ker smo zadnje dni brali, da se bodo morali begunci vrniti v času od 15. julija do zime domov. Zato pa: slovenski člani deželnega šolskega sveta, slovenski državni poslanci zastavite svoj vpliv, da se ne bo z goriško slovensko gimnazijo bagateliziralo! Ta mesec, kvečjemu še do prve polovice avgusta mora biti vprašanje končno veljavno rešeno, da morejo starši potem uravnati, kar je treba. In še to: starši bodo rabili raznih informacij — ali naj romajo v Trst, kjer se nahaja sedaj ravnateljstvo Gorice jim je bližje in razni opravi jih vedejo vanjo, mimogrede bi tako lahko tudi z gimnazijskim ravnateljstvom govorili. Zato prosimo deželni šolski svet, naj kratkoma ukaže ravnateljstvu na staro službeno mesto v Gorico! Tako bomo videli vsaj začetek dobre volje in upamo, da potem ravnateljstvo samo uredi marsikaj, kar bi se drugače odlašalo in odlašalo.

Govorili smo in mislimo, da nam to zadevno ne bo treba več!

Boji z Italijani.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 9. julija. Uradno se poroča: Na italijanski fronti nobenih posebnih dogodkov.

V Albaniji so sovražne sile, ki so prodrele čez Vojuso, trajno pritiskale. Jugozahodno od Berata je prišlo do bojev. V zvezi s temi boji so pridobili Francozi ob zgornjem Devolju prostora.

Načelnik generalnega štaba.

Bitka na Francoskem.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 9. julija. Veliki glavni stan

Bojna skupina kraljeviča Ruperta.

Južno od kanala La Bassee smo večkrat ponovne delne napade, na severnem bregu Somme pa močne sunke sovražnika odbili. Topniški boj je ostal v teh odsekih živahen in se je zvečer na obeh straneh Somme časih zopet okreplil.

Bojna skupina nemškega cesarjeviča.

Zahodno od Antheuila (jugozahodno od Noyona) so se danes zjutraj po silnem ognju razvili krajevni napadi sovražnika.

Kühlmann odstopil. — Poslanik pl. Hintze njegov naslednik.

Berlin, 9. julija. Wolffov urad poroča: Zanesljivo se čuje, da je cesar sprejel odstop državnega tajnika dr. pl. Kühlmann. Kot njegovega naslednika imenujejo dosedanjega poslanika v Kristianiji pl. Hintzeja. Končna odločitev pa še ni padla.

× × ×

Dr. Kühlmann ni imel lahkega stališča. Velenemci, ki sicer nimajo večine v nemškem državnem zboru, ga sovražijo, ker se je zavzemal za mir. Sledil je svojim miru prijaznim prednikom na ministrskih sedežih nemške vlade kaclerju Bethmannu-Hollwegu, dr. Michaelisu, pl. Jagowu in mnogim drugim ministrom sosednih in sovražnih držav.

Dr. Kühlmann so vrgli vsenemški pristaši Tirpitz zato, ker je bil nasprotnik njihovim vsenemškim težnjam. Prvič so ga napadli, ko je izdal Lichnowsky svojo znano brošuro, v kateri je zelo hvalil svojega nekdanjega veleposlaniškega svetovaleca v Londonu, kjer je delal po naročilu nemške vlade na to, da se Anglija in Nemčija približata. Bivši nemški državni tajnik zunanjih zadev je tudi, kakor skoraj vsi čitatelji, odločno nastopal proti nemškemu podmorski vojski, česar mu največji podmorske vojske na suhem grof pl. Behr ni nikdar odpustil. Velenemci so ga razlito mu je tudi zamerila, ker je ugovarjal parlament in ker se je skušal rešiti držati znanega mirovnega sklepa nemškega državnega zbora, sklenjenega dne 19. julija 1917. Spretno je znal gladiti pot Hertlingu, Payerju in Friedbergu.

Značilno je, da očitajo Velenemci Kühlmannu, češ da je sklenil slaboten mir, lasi je odtrgal z mirom, sklenjenim v Brestu Litovskem Rusiji vse njihove vzhodne dežele, Poljsko in Litvo. Kühlmann bi bil rad sklenil v Brestu Litovskem mir na mislu sklepa nemškega državnega zboru.

V gozdu Villers Cotterete so se delni napadi Francozov izjalovili na našem bojišču.

Včeraj smo sestrelili 18 sovražnih letal. Poročnik Billik je priporil svojo 23. in 24., poročnik Friedrich svojo 21. zračno vrnjo.

Berlin, 9. julija zvečer. Uradno: Jugozahodno od Noyona smo odbili delne napade Francozov. Zahodno od Chateauf-Thierryja smo z uspehom napadali.
pl. Ludendorff.

Dogodki v Rusiji.

Moskva, 8. (K. u.) Pobuna v Moskvi je končana. Morilcev grofa Mirbacha še niso izsledili.

Baselj, 9. »Morning Post« poroča iz Petrograda: Vlada je izgnala 86 državljanskih entente iz Petrograda. Ugovor generalnih konzulatov je ostal brez uspeha.

Dunaj, 9. »Neuer Abend« poroča iz Stockholma, da nameravajo Angleži, Francozi in Američani korakati proti Petrogradu.

Berlin, 9. »Matin« javlja iz Londona: Železniške zveze, ki vodijo na polotok Kola in v Arhangelsk, so vojaško zasedli. Boljševiki zbirajo novo armado, ki šteje pol milijona mož.

Oklic boljševiške vlade.

Moskva, 8. julija (K. u.) Listi priobčujejo naslednji vladni oklic: Včeraj je vseruska skupščina sovjetov z znatno večino glasov odobrila zunanjo in notranjo politiko sveta ljudskih komisarjev. Takoimenovani levi socialni revolucionarji, ki so v zadnjih tednih v sklenjenih vrstah prestopili v tabor desnih socialnih revolucionarjev, so sklenili, da naj se vseruska skupščina razpusti. Poizkušali so sovjetsko republiko proti volji pretežne večine delavcev in kmetov pogrnati v vojno. V stremljenju za tem ciljem je bil včeraj ob 3. uri popoldne umorjen nemški poslanik po članu levih socialnih revolucionarjev. Istočasno so skušali levi revolucionarji dvigniti nameravani upor. Nato opisuje oklic prevratno gibanje in zaključuje: Nobenega dvoma ni, da bo tekom prihodnjih ur vstaja levih socialnih revolucionarjev, agentov ruskega meščanstva in angleško-francoskega imperializma zatrta. Kakšne bodo nadaljne posledice tega nesmiselnega in sramotnega pustolovstva levih socialnih revolucionarjev za mednarodni položaj svojetske republike, se trenutno ne more reči. Toda če bo naša dežela znova pahnjena v vojno, pade krivda edino-le na stranko levih socialnih revolucionarjev, prevratnikov in izdajalcev. V tem kritičnem trenutku naj vsi delavci in kmetje v polni meri vpoštevajo položaj in se zbero krog vseruske skupščine sovjetov delavcev in kmetov.

Kitajska nastopi v Sibiriji.

Amsterdamski, 9. (K. u.) Neki tukajšnji list poroča iz Petrograda, da smatrajo v Pekingu posredovanje v Sibiriji kot gotovo stvar. Kitajska vlada namerava poslati v Sibirijo 20.000 mož. Delček čet je že dopel v Vladivostok.

Nemško podkupovanje v Ameriki.

Newyork, 9. Reuter poroča, da so zapri podpredsednika družbe, ki je lastnica lista »Evening Mail«, dr. Rumelija, ker ga dolže, da je leta 1915. kupil akcije navedenega lista po nalogu nemške vlade, ki mu je plačala zato 1.361.000 rubljev.

Boji za Vladivostok.

Amsterdam, 9. (K. u.) »Times« poroča iz Tokija, da so v bojih za Vladivostok sodelovali na obeh straneh tudi topovi. Po cestah so bile postavljene strojne puške ter so se vršili ogorčeni boji. Parnik »Himirska« ruskega prostovoljnega brodovja je bil večkrat zadet, vendar je ušel.

Boji s Čehoslovaki. — Vseruska skupščina sovjetov.

Moskva, 7. (K. u.) Časniki poročajo: Pri Syzranu so vrgli Čehoslovake za 50 km nazaj, na fronti Rensa-Syzran pa za 20 kilometrov. — Vseruski shod sovjetov so otvorili dne 5. julija. Navzočih je bilo nad 800 poslancev, med temi 450 boljševikov in 300 levih socialnih revolucionarjev. Trockij je v svojem otvoritvenem govoru poudarjal potrebo močne Rdeče garde in je naglašal, da stojimo v znamenju splošne vojaške dolžnosti. — V Petrogradu so že uvedli vojno cenzuro.

Usodne posledice aneksijskega miru.

Pod tem naslovom piše »Arbeiterwille«: Atentat, katerega žrtev je postal nemški poslanik v Moskvi grof Mirbach, nam je na en mah odkril strašno nevoljo, ki jo je v širokih krogih Rusije vzbudil z oboroženo pestjo v Brestu-Litovskem diktirani mir. To nevoljo porablja ententa v to, da poizkuša preko murmanske obale in Liborije vreči vlado delavcev-boljševikov in postaviti novo meščansko-kmetjsko vlado z Romanovci ali brez njih na čelu.

Ta vlada bi se prej ali slej pridružila ententi z ruskimi armadami. Boljševiška vlada se zelo krepko brani in zanimivo je, kako sedaj nemški in avstrijski listi na povlepe zopet hvalijo boljševike, katerih — ko je tako zahtevalo povlepe — se niso mogli dovolj nagraditi in naposovati. Celo »Jud Trockij-Bernstein« je našel zopet milost v njihovih očeh. — Atentat na nemškega poslanika je izšel iz levega krila socialnih revolucionarjev. Le-ti niso socialni demokrati; to je stranka kmetov, naslednikov ruskih revolucionarjev sedemdesetih let, ki so imeli v programu razdelitev veleposestniške zemlje med kmete. Kot bojno sredstvo je služila tej revolucionarni kmetjski stranki pod carsko vlado — atentat. Tem socialistom-revolucionarjem stoji blizu trudovrki, katerih voditelj je bil Kerenski. V mirovnem vprašanju so bili socialisti-revolucionarji (kakor tudi socialno-demokratični manjševiki) proti prelomu z zavezniki Rusije in proti demobilizaciji, ker bi to moralo dovesti do brezpogojne uklonitve Rusije pod pruski diktat. Mirovni sklep v Brest-Litovskem je združil kmetjske in meščanske nasprotne delavstva v boju proti delavski vladi in proti temu miru. Mir z Rusijo bi stal na čisto drugi podlagi in nevarnosti novega nastopa ruskih armad kljub vsem prizadevanjem entente ne bi bilo, če bi bil brestlitovski in bukareški mir sporazumni mir, kakor sta ga ponujala Ljening in Trockij.

Politične novice.

Bohinjska Bistrica. Občinski odbor je v zadnji nedeljski seji odločno poudarjal, da neomajno in neustrašeno vztraja pri svojem sklepu z dne 21. okt. 1917, s katerim se je soglasno in navdušeno izjavil za majniško deklaracijo. Pa pri vsem tem se pri nas še dobi kak brezstiden hujšak, ki hoče razdražiti občane, kakor da bi kdo izmed odbornikov ne imel pravega narodnega mišljenja. Tako grd lažnjivec pač le škoduje narodu ter je za občino največja cokolja vsakega plodonosnega, uspešnega delovanja.

Nemštvo v Idriji. Ni se čuditi, da so štrajkujoči delavci v Idriji zahtevali tudi, naj se nastavi v rudniku uradniki, ki so večji slovenskega jezika. To je najmanj, kar morejo delavci zahtevati, ker to zahteva tudi korist obrata samega. A ne le v rudniku — povsod, kamor sega njega vpliv, ker širi tudi nemštvo. Nečuvno je, kar se godi na primer na šolskem polju. Krajni šolski nadzornik je rudniški nadkomisar Sedlaček, ki je brezkonfesijski in trd Nemec. Ob koncu šolskega leta so morali otroci iz prvega razreda igrati nemško igro. Za prihodnje šolsko leto zopet pripravljajo slovenskim otrokom v prvem razredu ljudske šole — nemški učni jezik! V otroškem vrtcu celo uče otroke nemščine, samo da morejo pozdraviti gospoda dvornega svetnika Bileka in se z nemščino postaviti pred njim, kadar jih blagohotno obišče. In se še dobe ljudje, ki ne vidijo, da ječimo pod tuje roke nadvlado!

Minister za javna dela na Gorškem. Iz Trsta poročajo 9. t. m.: Minister za javna dela vitez pl. Homann, ki je bil v nedeljo zvečer dopel v Trst, da se osebno prepriča o napredku del za gospodarsko obnovo Gorško-Gradišanske, je včeraj v spremstvu namestnika barona pl. Fries-Skeneta odpotoval v Trzic, kjer si je natančno ogledal mesto kakor tudi ladjedelniske naprave in v teku nahajajoča se dela za obnovo. Danes je napravil minister daljšo vožnjo preko večjega dela dežele; obiskal je Gradiško in Gorico, kjer si je mesto natančno ogledal in imel daljši pogovor z vodilnimi činitelji namestniškega oddelka za pozidavo in z zastopniki interesiranih krogov. Minister je ponovno izrazil toplo zanimanje vlade in obljubil najizdatnejšo podporo za obnovo. Iz Gorice je odpotoval minister na Banjsko planoto in se potem čez Gorico in Komensko planoto vrnil na Opčine, odkoder se je vrnil na Dunaj.

Za prefekta obredne kongregacije je papež imenoval kardinala Antona Vico.

Nemci in zunanji minister. »Nemško-češka korespondenca« poroča te-le zanimivosti: Te dni pojde k zunanjemu ministru grofu Burianu odposlanstvo nemško-konacionalnih strank. Gre za nesporazumljenja, ki so se v zadnjem času pojavila med zunanjim ministrom in nemško-konacionalnimi strankami. Povod pogajanj v Solnogradu je namreč za Nemce največje važnosti, da iniciativo in izgradbo zveze z Nemčijo tudi zunanji urad najvnetejše pospešuje in da se to pospeševanje ne spravi v zvezo s kakim drugim političnim vprašanjem, morda v obliki kakega junktuma. — Tudi sedanja pogajanja nemških strank s Poljaki bodo dala podlago, na kateri bodo nemške stranke povedale ministru svoje mnenje o rešitvi poljskega vprašanja. Od tega pogovora bo odvisno tudi stališče, ki ga zavzame nemški delegati v delegaciji.

Nemški krščanski socialci. Načelnik nemške krščansko-socialne zveze tajni svetnik Hauser je imel 9. t. m. pogovor z

ministrskim predsednikom dr. pl. Seidlerjem, voditelji nemško-konacionalnih strank in s predsednikom Poljskega kola. Kakor poročajo nemški listi, se potezajo krščanski socialci iz ozirov na žetvena dela za kratko juljsko zasedanje, v katerem naj se poleg proračunskega provizorija razpravljajo najnujnejša vprašanja o prehrani.

Nemško-poljska pogajanja so se začela 9. t. m. v klubovih prostorih Zveze nemško-konacionalnih strank. Z nemške strani se udeležujejo pogajanj dr. Waldner, dr. Urban, dr. Steinwender, Pacher in Teufel, od Poljskega kola načelnik dr. Tertl, baron pl. Goetz, dr. Kolischer, dr. Steinhau, dvorni svetnik Kondzior in minister Twardowski. Poljaki so predvsem zahtevali jamstvo, da se ne izvrši delitev Galicije ne temeljem zakona iz l. 1868., ne temeljem § 14., ne kakim drugim upravnim potom. Nemško-konacionalni voditelji so vzeli to zahtevo zaenkrat na znanje.

Sklepi nemških socialnih demokratov. Klub nemških socialno-demokratičnih poslancev je sklenil: Zastopniki kluba se bodo v konferenci načelnikov zavzeli za to, da mora biti prvo branje proračunskega provizorija zvezano z razpravo o nujsih interpelacijah glede zunanje in notranje politike. Dalje je potrebna posebna razprava o operacijah na južni fronti in o vojaških vprašanjih. Končno bodo zahtevali, da se odseku za državne nastavitve za poročilo o prejemkih železniških uslužbenecv, kakor tudi proračunskemu odseku za poročilo o zakonu glede kontrolne komisije za državne dolgove stavi rok. V parlamentu bo klub stavil predloge in interpelacije o zamenjavi vojnih in civilnih ujetnikov, o postopanju z vračajočimi se vojnimi ujetniki, o prekem sodu na Štajerskem in drugih političnih preganjanjih.

Odsek za državne nastavitve bo zboroval 16. t. m. takoj po zbornični seji. Razpravljal bo o odredbah za izboljšanje gmočnih razmer državnih uslužbenecv vseh vrst.

Otvoritev solnogradskega posveta. Solnograd, 9. julija. (K. u.) Gospodarske posvete avstrijskih ogrskih in nemških zastopnikov sta otvorila danes dopoldne ob 11. uri sekčni načelnik dr. Gratz in pravi tajni svetovalec dr. pl. Körner. Danes so se razgovarjali o splošnih smereh pogajanj.

Imenovanje diplomatskih in konzularnih zastopnikov za Rusijo je postalo sedaj, ko je mir ratificiran, aktualno in se izvrši, kakor hitro se izpolnijo še nekatere formalnosti. Tako poroča »N. Fr. Presse«.

Hrvatski sabr. V seji 8. t. m. je govoril Starčevićanec posl. Ivan Peršič. Zavračal je izvajanja prejšnjih govornikov koalicije in frankovcev, očital posameznikom koalicije koristolovske kupčije in rekel, da obstoja danes poleg Mihalovičeve vlade še nadvlada Pribečević-Hilder-Poljak-Popović-Kraus, ki dela kupčije in izvršuje voljo Budimpešte. V narodnem oziru pozna govornik tri orientacije: avstrijsko, ki je bojda Hrvatoma prijazna in katero zastopajo frankovci, ogrsko, ki je bojda prijazna Srbom in jo zastopa koalicija in končno jugoslovansko orientacijo, ki hoče svobodno državo Hrvatov, Srbov in Slovencev brez Madjarov in brez Nemcev. (Veliko odobravanje na galerijah.) Vendar pa posameznih narodnih imen ne smemo pozikšati izbrisati, ker narodnega jugoslovanstva ni. Državnega interesa nad narodnim ne prizna. Govornik je končal z željo, naj bi bila to zadnja indemitetna predloga na podlagi nagodbe. — V odseku za saborske posle razpravljajo o vladni predlogi za podaljšanje sedanje saborske dobe, ki naj bi trajala še šest mesecev po ratifikaciji miru.

Hrvatska. Glasilo frankovcev, prinaša vrsto člankov Stipe Vučetića proti dr. Mahničevim sestavkom v »Novinah«. V kakšnem duhu so pisani ti članki, povedo že naslovi: »Značaj jugoslovanske propagande«, »Dr. A. Mahnič in sv. pismo v službi jugoslovanstva« itd.

Ogrska poslanska zbornica je 9. t. m. nadaljevala razpravo o volilni reformi. Poslanec Szilagy (delovna stranka) se je izjavil proti podelitvi volilne pravice posestnikom Karlovega četnega križca. — Grof Julij Andrassy je obžaloval, da kaže zbornica za tako važen predmet tako malo zanimanja. Govornik je nasprotnik razpusta zbornice med vojno, vendar so razmere postale take, da bo treba zbornico razpustiti. Predlog v obliki odsekovga poročila govornik odklanja. — Grof Stefan Tisza je zavračal Andrassyjevo izvajanja. Glede narodnostnega vprašanja je izjavil, da se je treba vsemu ogniti, kar bi moglo ločiti narodnosti od mažarstva.

Podaljšanje bramborne dolžnosti v Nemčiji. Berlin, 9. julija. (K. u.) Govorice, da nameravajo v Nemčiji podaljšati bramborno dolžnost do 50. leta, so popolnoma neresnične.

Podaljšanje angleškega parlamenta. London, 9. julija. (K. u.) Spodnja zbornica je sprejela zakonski načrt, s katerim se podaljša doba sedanjega parlamenta do 31. januarja 1919.

Lloyd George in Asquith. London, 8. julija. (K. u.) »Daily Mail« piše, da se

približujeta Lloyd George in Asquith. Neki nedeljski list je poročal, da namerava Asquith vstopiti v vlado. »Daily Mail« protestira proti taki možnosti in svari Lloyda Georgea, češ da je Asquithovo prijateljstvo nevarnejše, kakor njegovo sovrastvo.

Mirovno posredovanje Nizozemske. Haag, 9. julija. Nizozemska zbornica namerava 31. julija sklicati v Amsterdamu, Haagu in v Rotterdamu javne shode, na katerih bi pozvali nizozemsko vlado, naj se ponudi vojskujočim se državam za posredovalca miru.

Nemško 15milijardno kreditno predlogo je nakazal nemški državni zbor posebni komisiji v pretres.

Protivohunska postava na Španskem. Madrid, 7. julija. (K. u.) Zbornica je sprejela zakonski načrt proti vohunstvu brez glasovanja, ker so socialisti in republikanci zapustili dvorano. Minister javnih del Cambo je izjavil, da morajo rešiti Španko, kar bo vlada kljub opoziciji storila. Liberalno in socialistično časopisje je vsled nove postave ogorčeno, ker jo smatra za prijazno Nemcem.

Čez Reno. Berlin, 9. (K. u.) Wolffov urad poroča: Pod nadpisom: »Čez Reno« poroča brzojavka »Morningpost« iz Washingtona o uvedbi brambne postave v ameriški reprezentanski zbornici: »Vodilni član kongresa Borland, ki je priporočal predlogo, je izvajal: Postava bo omogočila ameriški armadi, s polno silo in močjo prekorčiti Reno, ker bo kos vsem oviram.«

Ljubljanski občinski svet.

Ljubljana, 9. julija 1918.

Sejo je vodil župan dr. Ivan Tavčar, ki je imenoval zapisničarjema občinske svetovalec Ložarja in Malijsa.

Predsedstvena poročila.

Na znanje se vzame pismo, s katerim se je prevzvišeni ljubljanski knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič zahvalil, ker ga je imenoval ljubljanski občinski svet za častnega meščana in izjavil, da sprejme častno meščanstvo.

Župan dr. Tavčar je poročal o tridesetletnici obrtne strokovne šole in naznačil, da je izšolala 5919 učencev. Pridržal si je, da v prihodnji seji stavi predloge, s katerimi se vsled zaslug pridobljenih na tem zavodu primerno spominjaj vladnega svetovalec Šubica.

Z ozirom na tozadevni dopis Gasilnega in reševalnega društva se načelno sklene, da kupi občina od vojaštva po vojski tri sanitetne vozove.

Župan je odgovarjal nato na interpelacije. Z ozirom na Mlinarjevo (soc. dem.) interpelacijo o kopalnem času, primernem tudi za delavce, je izjavil, da je kopalni čas določen do 7. ure, da se tudi delavci lahko kopajo. — Na interpelacijo ravnatelja Jegliča (S. L. S.) je omenjal, da so v parkih nastavili paznike. — Glede na interpelacijo obč. svetovalec Rojine (S. L. S.) o popravljanju cest je izjavil župan, da jih popravljajo, kar je mogoče.

Župan nato poroča:

Mestnemu magistratu došla so sledeča darila: A. Za aprovizacijo ubožnih slojev: Kranjska hranilnica 5000 K; neimenovan dobrotnik mesečno po 50 za maj in junij 1000 K; neimenovan dobrotnik mesečno po 100 K za maj in junij 200 K; Ad. Lorent, trgovec, 200 K; Otomar Bamberg, tiskarnar, 100 K; Josip Zidar, četrtino vojaškonastanitvene pristojbine za april 18 K 75 vin. — B. Za mestne uboge: Hans Krišper, veletržec, v spomin na umrlo hčerko 1000 K; Avgust Tomažič, veletržec, 300 K; Albert Zeschko, posestnik, 200 K; Anton Tonejec, kavarnar, 100 K; neimen. štabni častnik vojaško-nastanitveno pristojbino skupaj 14 K 60 vin.; podpolkovnik Mörk von Mörkenstein 10 K. — C. Razno: Laibacher deutscher Turnverein za Dnevna zavetišča 200 K; Josip Zidar, mesečno četrtino vojaško-nastanitvene pristojbine za april za vdove in sirote 18 K 75 vin.; Fr. Drobnič, civilni komisar, za vdove in sirote padlih vojakov, 6 K 75 vin.

Župan: Za vse darove se ponovno zahvaljujem.

Župan nato sprejme zaobljubo novega meščana g. Ivana Košenina.

Poročila o proračunih za leto 1917/18.

Izvemši proračunov mesne zastavljalnice in mestnega pogrebnege zavoda, o katerih sta poročala obč. svetovalec Franchetti (J. D. S.) in Mali (J. D. S.) je poročal podžupan dr. Triller. Iz proračunov posnemamo sledeče številke: Dohodki mestnega vodovoda se proračunavajo s 463.000 K, prebitek z 88.000 K; mestne elektrarne dohodki s 700.000 K, prebitek s 55.357 K.

Cene plinu in ureditev plač uslužbenecm plinarne.

V razpravi o proračunu plinarne so se sklenili na predlog poročevalca podžupana dr. Trillerja sledeči sklepi:

Cena plinu za kuho in razsvetljavo se izenači ter določi od 1. avgusta 1918 počenši na 50 vin. za kubični meter. Cena

za koks se zviša z veljavnostjo od 1. avgusta 1918 na 12 K za 100 kg. — Plinaria Ivana Konda se sprejme definitivno v mestno službo s 1. julijem 1918, in sicer v status mestnih tehničnih uslužbencev III. kategorija, 5. plačilna stopnja, z letno plačo 3200 K in pripadajočo draginjsko doklado. (Napredovalni dan 1. dec. 1905.) Ostane mu tudi naravno stanovanje ter prosta luč in kurjava, vendar pa se mu za stanovanje odračuna letno 240 K. — Načeloma se sklene, da je tudi uslužbenec: Ivana Zirkelbacha, Vido Podkrajšek, Alojzija Čebularja, Franca Plestenjaka in Fr. Slugo prevzeti v definitivno mestno službo ter se naroča magistratu, da stavi upravnemu odboru še pred prihodnjo sejo občinskega sveta tozadevne detajlirane predloge. Do izvršitve tega sklepa se povisa tem uslužbencom dosedanja draginjska doklada z veljavnostjo od 1. julija 1918 za 50 odstotkov. — Plače plinarniškim delavcem se določijo z veljavnostjo od 1. julija 1918 sledeče: kurjača dnevno 8 K; nadkurjača dnevno 8 K 50 vin.; delavec na dvorišču 7 K; predelavcu Petru Nagodetu in snažilcu Hugu Lukašku vsakemu na 8 K; poleg tega ostane vsem delavcem dosedanja draginjska doklada in kruh, kakor so ga dobivali doslej.

Proračun mestne plinarne se določi sledeče: K proračunanim dohodkom v znesku 326.000 K priračunati je višji dohodek 35.000 K, tako da znašajo dohodki 361.000 K. K proračunanim stroškom v znesku 308.100 K prišteje se višji izdatek 15.000 K, tako da izkazuje proračun čistega prebitka 37.900 K.

Nadalje se predlagajo in odobre proračun mestne priprave: dohodki 245.000 K, prebitek s 3000 K; mestne zastavljavnice: dohodki z 38.600 K, prebitek z 1280 K; mestne klavnice: dohodki z 90.420 K, prebitek z 3929 K; mestnega ubožnega zaklada: potrebščina s 207.347 K; zaklada meščanske imovine: potrebščine s 68.820 kronami, pokritje s 77.806 K, prebitek s 8986 K; ustanovnega zaklada: pokritje s 50.441 K, potrebščine z 42.455 K, prebitek s 7986 K; mestne pehotne vojašnice: pokritje s 73.322 K, prebitek s 7281 K; amortizacijskega zaklada: pokritje s 369.554 K, prebitek s 136.336 K.

Proračun mestnega zaklada za leto 1918/19.

Glavna razprava.

Poročevalec podžupan dr. Triller je izvajal med drugim: Predloženi proračun je četrti vojni proračun in drugi mirovni proračun, o katerih je sklepala zbornica, pa še vsi krasi nereseni prostori deželne dvorca. Poročevalec omenja, da mora živeti občina v tistih skromnih dohodkih, kakor pred vojsko. Ni čudno, ker ni ravnotežja v proračunu. Občina je porabila svoje zadnje rezerve. Gledati se mora, da se doseže ravnovesje. Stvar bo dočnosta bo, da bo celila rane, ki jih je zadala vojska mestu. Država bo morala izdatno prisločiti občinam na pomoč. Že zdaj bi lahko odpisala prispevek občine državi policiji. Občina mora dobiti javna podjetja: centralno klavnico, izdelovalnico ledu, česar pa ni mogoče izvesti med vojsko, ker ni mogoče, da se nabavijo stroji. Socialnim izdatkom se ne moremo izogniti: komunalnim delavcem moramo zvišati plače. So kulturne potrebe, katerim se bela Ljubljana ne more izogniti.

Občinski svetovalec Pammer je nato razlagal, da županu več ne zaupa. Med živahnimi boji prejšnjih let so bili Nemci zmerni. Politika se je zanesla v zbornico z majniško deklaracijo, stranke so se približale. Naša zvestoba državi nam vzbuja pomisleke proti županu vsled njegovih govorov v Pragi. (Oho!-klici.) V takih razmerah smo izgubili zaupanje do župana. Povedal je še, da če tudi ne pripada nobeni demokratični stranki, bi le ne glasoval za zvišanje užitninskega davka in protestira nameri, da se da slovenskemu gledališču podpore 50.000 K.

Mlinar (soc. dem.) izjavlja, da se v toliko strinja s Pammerjem, ker ne soglaša s povišanjem užitnine, za kar se je prejšnje čase potegoval. Pammer zakliče: »Ni-mals!« Zeli, naj se ne povisa užitnina.

V glavni razpravi nihče več ne govori. Župan dr. Tavčar nato med gromovitim pritrditvijo in živio-klici odgovarja Pammerju. Izvajal je med drugim: Samoobsebi umljivo sem pustil govoriti Pammerju, kolikor je hotel govoriti. Slabost avstrijskega nemštva je v tem, ker se je zarilo v misel, da oni sami državo vzdržujejo. Kdo je državi zvest ali nezvest, o tem bi se lahko avstrijskim Velenemcem kaj reklo. V politiki delujem 30 let. Nekdaj v jako razburjenih časih, ko je bil še Winkler, sem izjavil v kranjskem deželnem zboru: Mi Slovenci vidimo edino rešitev v Avstriji! Pammer se postavlja na stališče, da on lahko obišče Ornigga, pregreho pa stori drugi, če stori, kar je na njegovi strani dopustno. Očital mi je, da sem bil v Pragi. Prisojam si pravico, da smem potovati iz kronovine v drugo kronovino, ki je tudi v državi avstrijskega cesarja in si je ne pustim odvzeti od nemškega »volks-rata« na Kranjskem. Predsedoval sem ustanovnemu shodu svoje stranke. Kar se

je sprejelo v odsekih, to je sprejel zbor. Sklenili smo sklepe, naj se oklene tudi Slovenec trgovine. Ali smo zato na svetu, da ostanemo vedno le hlapi in sluge? Stojim na stališču, da se odpravijo fidej-komisi postavnim potom. Da se latifundije ne bodo držale, je čisto jasno. Čudno se mi zdi, da delajo ljubljanski Nemci policijsko službo. Taka policijska dela niso nobenemu v čast. Eno stvar povem: v deželnem zboru delujem 32 let, v državnem zboru sem bil šest let in kar sedim na tem mestu, nisem delal nobeni stranki krivice. Če hoče Pammer, da me odstavijo, kakor so Concija, mu privoščim. Toliko rečem, da bo Pammer lahko srečen, ker skozi ključavnico ne bom nazaj silil. (Živahno ploskanje.) Če mi ne zaupate, kar povejte: saj vas je 45, pa odstopim.

Po županovem govoru se prestopi v

podrobno razpravo,

v kateri je občinski svetovalec Jeglič (S. L. S.) pri poglavju »Dobrodelstvo« opozarjal, da so potrebni podpore posebno visokošolci v tujini in naj se ozirajo na akademična društva. Opozarjal je na »Danico« in na »Zarjuz«. — Dr. Triller: Te reči naj se rešujejo v magistratnem gremiju. — Pri poglavju »Obrt in trgovina« je želel obč. svetovalec Franchetti (J. D. S.), naj se preosnuje obrtne nadaljevanle šole in ustanovi meščanska šola.

Sprejel se je poročevalec predlog, da se dovoli slovenskemu gledališču 50.000 kron podpore, ker »nismo v takem prijetnem položaju, da bi nam kak denarni zavod s tujim denarjem vzdrževal slovensko gledališče«.

Z veliko večino so se sprejeli sledeči predlogi poročevalca podžupana dr. Trillerja:

I. Proračun mestnega zaklada za proračunsko dobo od 1. julija 1918 do 30. junija 1919 s potrebščino 2.535.267 K in s pokritjem 1.270.179 K, torej s primanjkljajem 1.265.088 K, se sprejme.

II. Ta primanjkljaj je pokriti sledeče: Pobirati je na vse državne davke, izvemski osebno dohodnino, sledeče mestne doklade: na hišnonajemni in hišnorazredni davke 35 %, na zemljiški davek in na splošno pridobnino IV. razreda davčnih obvezancev 50%; na vse ostale davščine 65%.

Če se upošteva, da bo mogoče doseči potrebno sankcijo za to povišanje mestnih doklad že pred 1. januarjem 1919, upati je, da se bodo zvišane doklade zamogle efektivno pobirati vsaj za drugo polovico proračunske dobe, t. j. za čas od 1. januarja 1919 do 30. junija 1919.

Na ta način bi te mestne doklade dale za celo proračunsko dobo pokritja 730.000 kron.

III. Fiksno mestno doklado na vse državni užitnini podvržene predmete in pa samostojno mestno naklado na rum, spirir, žganje in likerje, je povišati po priloženi tabeli, ki tvori sestavni del tega sklepa.

Ker bo to povišanje predvidoma mogoče uveljaviti šele s 1. januarjem 1919, dalo bo to povišanje v proračunskem letu novega pokritja za 100.000 K.

IV. Vpelje se mestni davek na vozne listke cestne električne železnice v Ljubljani, in sicer 4 vin. od vsakega voznega listka brez izjeme, za mesečne in letne vozne listke ter za proste vozne listke mesečno 2 K 50 vin., oziroma letno 30 K.

Ta davščina dala bo na leto novega pokritja približno 60.000 K, oziroma ker odbritev iste tudi bržčas ne bo mogoče doseči pred 1. januarjem 1919, za pol leta 30.000 K.

Na ta način bi se dobilo celotnega pokritja 860.000 K, tako da ostane končno nepokritega primanjkljaja 405.088 K.

Ta primanjkljaj najde začasno pokritje v sklepu občinskega sveta z dne 3. aprila 1917, glasom katerega naj se vse anuitete in obresti od dolgov pri Mestni hranilnici ljubljanski, ki zapadejo do 30. apr. 1919, ne plačajo, temveč kapitalizirajo.

Dotični začasni prihranek izplačil za proračunsko dobo znaša 359.413 K, dočim bo končni primanjkljaj 45.675 K treba začasno pokriti iz blagajniških preostankov, event. iz proračunskih prihrankov.

VI. Predstojecim sklepom ad II. do IV. je izposlovati zakonito predpisano javnopravno pritrdilo in Najvišjo sankcijo. — Dokler se doseže to pritrdilo, pobirati je dosedanja 35% doklado na vse državne davke izvemski osebno dohodnino.

VII. Mestnemu magistratu se naroča, da stori vse potrebne korake v svrhu, da se doseže čim hitreje uveljavljenje mestne tlakarine v oni povišani izmeri, kakor jo je občinski svet že sklenil.

VIII. Mestnemu magistratu se naroča, da izdela in čimprej predloži občinskemu svetu v odobritev načrt za primer-no zvišanje vseh občinskih taks.

IX. Ker ima mestna občina pri vseh upnikih skupaj dolga okrog 1.000.000 K, ki ga treba obrestovati po 4¼ do 6%, se pozivlja mestni magistrat, da predloži čim hitreje občinskemu svetu načrt za unificiranje in konvertiranje teh dolgov, ker se bo s tem lahko dosegel izdaten prihranek na obrestih.

X. Mestnemu županu se dovoli glede posameznih proračunskih točk virent, toda le v okviru vsakega posameznega poglavja.

XI. Vse prošnje za podelitev podpor v okviru pavšalnih kreditov posameznih naslovov ima reševati magistratni gremij.

Občinski svet je odobril nato predloge o podaljšanju veseličnega davka, o računskem sklepu Mestne hranilnice za leto 1916. in o računskem sklepu Mestne hranilnice za leto 1917.

V tajni seji

sta se podelili Karel Weberjevi ustanovi za invalide Francu Alič, ki je brez nog in ima tri otroke, in Jakobu Kranjcu, ki ima odprto lobanjo in ki je brez ene noge ter mora skrbeti za sedem otrok. — V višji razred so pomaknjeni profesorji liceja dr. Grošelj, Jug, Mole in Pretner. — V magistratnega svetovaleca je povišan nadkomisar Albin Semen. — Josipu Verbiču se dovoli koncesija za gostilno na Tržaški cesti št. 11. — Kramarija se dovoli Avgustu Bučarju. — Odkloni se prošnja Franciške Grčar za razširjenje koncesije za prenočišče tujcev.

Dnevne novice.

— J. S. Z. je poklonil prevzvišeni gospod knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič 300 kron za idrijske člane. Za blagodušni dar izrekamo prevzvišenemu vladiki najprisernejšo zahvalo. — J. S. Z.

— Odlikovanja. Vojaški zaslužni križec z vojno dekoracijo in meči je dobil poročnik 17. pp. Viktor Pintar. Ponovno najvišje pohvalno priznanje z istočasno podelitvijo mečev je izrečeno poročniku 17. pp. Stanislavu Drašlerju in višjemu zdravniku 47. pp. dr. Janku Polajnarju. Ponovno najvišje pohvalno priznanje je prejel nadporočnik 97. pp. Viljem Oražem.

— Odkritje Krekove spominke plošče. V nedeljo, dne 18. avgusta se bo v št. Janžu na Dolenjskem odkrila spomin-ska plošča dr. Kreku. Plošča je delo našega umetnika Lojzeta Dolinarja in predstavlja Krekov profil s podpisom: »V tej hiši je dne 8. oktobra 1917. umrl dr. Janez Evangelist Krek.« Plošča bo vzdignana v župnišču, kjer je Krek izdihnil.

— Ostri strelji na vlak. V bližini Zagreba se je že opetovano zgodilo, da so padali na zidanmoški vlak ostri strelji. Enkrat je bilo oddanih v brzem ognju do 100 strelcev, vendar doslej ni bilo žrtev. Slučaj še ni pojasnen.

— Demonstracije bosonogih v Sofiji. »Balkan-Zeitung« poroča, da so bile 21. t. m. v Sofiji velike demonstracije srednješolske mladine. Vsi učenci so bili bosí. Dijaki so hoteli do kraljevega dvora, a policija je to preprečila.

— Draginja in pomanjkanje povsod. V Zagrebu so te dni določili najvišje cene za novi krompir na 1 K 20 vin. za kilogram. Posledica je ta, da Bolgari, ki imajo doli zelenjadarstvo v rokah, niso postavili na trg niti enega krompirja. — Tudi iz Osjeka poročajo, da ni na trgu skoro nobene zelenjave. Sadja in perutnine je dosti, toda cene so vrtočlave.

— Za slovenske oslepele vojaše je darovalo Kat. izobraževalno društvo v Dolenjem Logatcu 250 K, kot čisti dobiček ob prireditvi igre »Domen«, dne 19. 5. 1918.

— V Varaždinskih toplicah je bilo meseca junija letos 1687 gostov.

— Vrtnarska in sadjarska zadruga pridelovalcev se je ustanovila v Petrovaradinu. Ustanovna glavica znaša 350 tisoč kron. Glavni namen zadruge je preskrba Zagreba.

— Na narodni praznik se je na Sušaku pod milim nebom vršila staroslovenska sv. maša, ki jo je opravil trsatski župnik dr. Rački.

— Ajdo bodo poizkusili udomačiti v Dalmaciji. Prvi poizkusi gospodarske zadruge v Zadru so se dobro obnesli. Zadruga bo naročila seme za svoje člane.

— Poštni promet z Ukrajino. V Ukrajino se morejo pošiljati pisma in dopisnice. Pošiljke se morajo frankovati, in sicer popolnoma po postavkah svetovnega poštnega društva. Pisma se morajo predajati odprta. Enake vrste pošiljk se lahko pošiljajo iz Ukrajine v Avstrijo. Razen tega se morejo pošiljati iz Avstrije na avstrijske in ogrske državljane (bosensko-hercegovinske deželane) v Kijevu, Odesi in Zmerinki in ravno tako od teh oseb v Avstrijo s posredovanjem c. in kr. vojne pošte navadna, odprta pisma in dopisnice po tuzemskem ceniku. Z ozirom na ne še popolnoma urejene razmere pri ukrajinski deželni pošti pa se ne more računati za sedaj na brzo prevažanje in dostavljanje pošiljk v Ukrajini.

— Ribno pri Bledu. Dne 2. julija t. l. je umrl desetnik Anton Mulej s Sela pri Bledu v rezervni bolnici št. 6 v Ljubljani. S svojo mirno naravo in kremenitimi značajem se je rajni priljubil vsakemu, kdor je občeval z njim.

— Vinogradi na Hrvaškem veliko obetajo. Trtni bolezni in škodljivcev dosedaj ni. Vino je po 8—12 K liter.

— Za izkoriščanje zdravilnih rastlin se je ustanovila v Zagrebu zadruga »Herba«, ki je prevzela trgovino P. Stipanica in najela velika skladišča. V času, ko tako manjka zdravil, je to dvakrat pametna misel.

— Žitna letina v Dalmaciji bo zelo slaba; na oral se bo pridelalo največ 4 do 5 stotov žita. Vzrok slabo seme, plitvo oranje in nezadostno gnojenje.

— Omejitve kuhanja žganja iz sadja. Na Hrvaškem bodo smeli letos kuhati žganje samo iz murb, brinja in sliv. Najmanj 10 odstotkov letnih in 30 odstotkov jesenskih sliv se mora porabiti za marmelado in suho sadje.

— Vlom. Neznani lopovi so 9. t. m. pri belem dnevu in ob okrajni cesti v Nadgorici pri Črnučah vlomili pri Jakobu Snouju in pobrali vso boljše moško obleko, moško in drugo perilo, več metrov raznega blaga, obuvala, dve srebrni uri in večjo vsoto denarja. Po vladu so jih nekateri še videli; en moški ima pobešeno spodnjo ustnico. Ker bodo tatovi omenjene stvari najbrže prodajali po hišah, je vsak, ki bi to videl, naprošen, da jih naznani orožnikom.

— Padel je na laskem bojišču stotnik Karel Pečnik, bataljonski poveljnik bos. herc. pešpolka štev. 6. Rajni je bil doma iz Kamnika.

— Velikega morskega volka so opazili v reški luki.

— Hrvaško-slavonsko gospodarsko društvo v Osijeku je imelo minulo leto za 107 milijonov kron prometa in 500.000 K čistega dobička, ki so ga razdelili med člane.

— Društvo za izkoriščanje vodnih sil v Sinju bo znatno razširilo svoje delovanje.

— V dalmatinski Boki so Mažari kupili več zemljišč, kjer nameravajo zgraditi hotele in podobno.

— Za drugi bosansko-hercegovski pešpolk se marsikdo na Slovenskem zanima. Hrabri Bošnjaki so se večkrat borili ramo ob ramo z našimi polki. Na pre-mnogi napad so vodili »momce« naši rezervni častniki, več jih je tudi umrlo sredi med njimi, še več jih pa še služi pri polku. Njih slike kakor tudi zanimive slike z bojišč, nad tisoč jih bo, dejanja in statistike iz fronte in nadomestnega bataljona iz svetovno znanega Lebringa, bo prinesel vojni album tega polka v dveh izdajah, hrvaški in nemški. Za poznavanje Bosne in nje naroda bo tudi prav prišel. Naroča se pri »Schriftleitung des Kriegsalbums b. h. I. R. 2, Lebring« in stane vnaprej plačana broširana izdaja 30 kron, dvina izdaja 40 kron. Pri naročbah naj se točno označi hrvaško ali nemško izdajo.

Liubljanske novice.

Ij Društvo ljubiteljev poljskega naroda se je zopet oživelo. Na včerajšnjem občnem zboru, katerega je otvoril kot sklicatelj prof. dr. J. Debevec, je bil izvoljen sledeč odbor: dr. Ivan Grafenauer, predsednik; odborniki pa dr. Debevec, dr. Grivec, dr. Ilešič, Branimir Kozinc, dr. Mohorič, Albin Prepeluh, dr. Šlebinger in gđ. Alojzija Štebi; Albin Zajc in Anton Čvet pa pregledovalca računov. Članarina znaša 5 kron, ustanovnina 50 kron. Društvo otvori v najkrajšem času poljsko čitalnico in prične s poukom poljskega jezika. Pri-stopite v velikem številu k društvu, ki je posebno v današnjih dneh izredne važnosti.

Ij Zdravnik dr. Derč ne ordinira, ker je zopet vpoklican v vojaško službo.

Ij Policijska vest. »Novice« poročajo Nadkomisar tukajšnje c. kr. državne policije g. dr. Skubl je imenovan za c. kr. policijskega svetnika.

Ij Na smrt obsojen. Dne 4. julija je domobranksko sodišče v Ljubljani obsodilo na smrt desetnika Andreja Nanuta pp 97., ki je meseca marca udril v družbi drugega tatu na pošto v Portolu ter odnesel poštne blagajno z vsebino 28.000 K. Večino ukra-denega denarja so zopet dobili.

Štajerske novice.

š Duhovniške vesti. Prestavljeni so gg. kaplani: Anton Somrek iz Šmartina pri Saleku na Sladkogoro, Ferdinand Žgank iz Dobrne na Prihovo in Ivan Vedečnik iz Vitanja v Šoštanj. — Na novo so nastavljeni: kot kaplani gg.: Alojzij Ciglar pri Sv. Juriju ob Ščavnici, Franc Hrstelj na Dobrnici in Jožef Šket v Sevnici ob Savi.

š Poročil se je v Gradcu g. dr. Pavel Strmšek, gimnazijski učitelj v Mariboru, z gđ. dr. Milo Štrekelj, hčerko rajnega profesorja dr. Karla Štrekelja.

š Trg Šoštanj ima preveč denarja, ker je v eni zadnjih sej sklenil pokloniti nemškemu »Schulvereinu« 1000 K. Da morajo tudi Slovenci prispevati k občinskim dokladam, jih ne moti.

š Gornji grad. Bralno društvo in Čitalnica uprizorita skupno v nedeljo dne 14. julija ob 3. uri popoldne v grajski dvorani ljudsko igro »Deseti brat«. Čisti dohodek se porabi za dobrodelne namene.

Koroške novice.

k Smrtna kosa. Dne 1. t. m. je umrl v mariborski rezervni bolnišnici organist in posestnik v Spodnjem Dravogradu g. Andrej Fleiss, star 48 let. Zbolel je bil vsled naprov v vojaški službi. — V Celovcu je umrl c. kr. nadpoštar Jan. Pust, star 64 let; v Beljaku hišna posestnika R. Errath.

k Osebnosti. Finančna svetnika v Celovcu dr. J. Wasner in Ferd. Dörflinger sta imenovana za c. kr. nadsvetnika. — Drugič sta prejela najvišjo cesar. pohvalo (Signum laudis) nadporočnika dr. Avgust Apih, 17. pešpolk, in dr. Franc Kotnik, 7. pešpolk, oba v Celovcu. — Geometer Fr. Kvarda v Velikovu je imenovan za nad-geometra.

k Smrtna kosa. V celovških vojaških bolnišnicah sta med drugimi umrla: 27letni Franc Filipič, rač. podčastnik iz Brezovice pri Ljubljani in 38letni Gasper Hraštnek iz Važenberga pri Velikovu. — V Šmohorju je umrl tamošnji posestnik, član okrajnega šolskega sveta Janez Gasser st. — Mrtvega so našli blizu Guštanja pri Blatnem jezeru dne 24. junija nekega moža. Utopljenec je pred 6 tedni, ko je bila tako velika voda pri Prevaljah, vlačil plohe iz vode. Nenadoma mu spodrsne in močni valovi ga zgrabi, da ga ni bilo mo-

goče rešiti. Našli so ga šele zdaj. Obleka je bila čisto raztrgana z njega.

k Strašen umor v Celovcu. V Marijanski ulici pri kn. šk. palači so našli na tleh dne 3. julija zjutraj vojaka z razbito glavo. Dognalo se je, da je posestnik Fran Aichholzer iz št. Ilja, ki je zdaj pri vojakih. Dne 3. t. m. dopoldne je preiskava dognala morilca, hlapca v gostilni »pri kroni« na Velikovski cesti, ki je ubitemu vojaku ponudil v svoji postelji prenočišče in ga ponoči s sekuro ubil. Kako ga je zavlekel potem v Marijansko ulico, sam Bog vedi. Ljudje so ga videli ponovno hoditi proti ubitemu in gledati, če se vidi kaka krvava sled. Na dvorišču gostilne so opazili kri in pri nadaljni preiskavi so našli, da je hlapec okrvavljen matrac v svoji postelji obrnil, pod njo pa v vreči skril sekuro, s katero je ubil Aichholzerja. Storičica, domačega hišnega hlapca, 25 letnega Engelberta Kolmana, ki je 3. t. m. ob 9. uri dopoldne izginil, še niso dobili. Umorjeni je nosil navadno večje vsote denarja s seboj. Mrliča so prepeljali na mestno pokopališče.

Primorske novice.

p 30 letnico mašništva obhajajo 15. t. m. gg.: Albertini Franc, katehet na meščanski šoli v Trstu; Knave Jožef, duh. v

pok. v Dragi pri Borštu; monsignor Kratizig Bruno, c. kr. katehet v Trstu; Stefanutti Franc, župnik v pokoju v Trebčah; Stemberger Anton, duh. v pok. v Dutovljah pri Tomaju, Vasem Peter, župnik v pokoju v Kopru.

p Podružnica Zveze Jugoslovanskih železničarjev v Kanalu priredi v nedeljo ob 6. uri zvečer izredni občni zbor v gostilni g. Križniča. Ob 4. uri popoldne bo odborova seja. Dnevni red je zelo važen, zato se pričakuje polnoštevilne udeležbe.

p Postrezite! Marija Koren iz Sturmi šte. 26, pošta Livek pri Kobaridu, prosi, če kdo kaj ve o Mariji, poročeni Kocjančič v Podgori pri Gorici, naj ji to sporoči. Marija Kocjančič je njena hči in je zbežala ob začetku italijanske vojske z dvema hčerama Rafaelo in Albino na Kranjsko. Od tistega časa žalostna stara mati ne ve nič o njih.

Gospodarske novice.

g Žetev in mlačev na Ogrskem hitro napreduje ter je ogrski vojniški zavod do 8. julija dobil prvi milijon meterskih stotov novega žita. Vsled vladnih odredb se je delo izredno pospešilo. Mlini so že dobili prvo žito za mlenje. Prihodnji teden odpošljejo prve letošnje dobave v Avstrijo.

g 8. vojnega posojila je podpisal 8000 kron Anton Kržišnik, Bukov vrh pri Poljanah nad Škofjo Loko. Skupno s prejšnjimi posojili je podpisal 21.000 K.

Aprovizacija.

a Meso na zelene izkaznice B šte. 1 do 1400. Stranke z zelenimi izkaznicami B šte. 1 do 1400 prejmejo meso po znižani ceni v četrtek, dne 11. t. m. popoldne v cerkvi sv. Jožefa. Določen je tale red: od pol 2. do 2. ure šte. 1 do 200, od 2. do pol 3. ure šte. 201 do 400, od pol 3. do 3. ure šte. 401 do 600, od 3. do pol 4. ure šte. 601 do 800, od pol 4. do 4. ure šte. 801 do 1000, od 4. do pol 5. ure šte. 1001 do 1200, od pol 5. do 5. ure šte. 1201 do 1400.

a Meso pri mesarjih. Mesarji bodo oddajali meso jutri v četrtek, dne 11. t. m. Stranke dobe to pot po 10 dkg mesa na osebo, v soboto pa 15 dkg na osebo.

Zgubljeno - najdeno.

Ukradena je bila danes dopoldne v poštnem uradu na cesarja Jožefa trgu z mize ubogi služkinji denarnica z večjo vsoto denarja. Ker so na sumu 3 dečki, se prosi, kdor bi kaj vedel o njih, naj naznani Komenskega ulica šte. 26, I. nadstropje.

Zamaške

ave in stare knji vsako množino
tvrdka JELAČIN & KO., Ljubljana,
ljublanska industrija probkovih zamašk.

KOLO

s staro pnevmatiko se ceno prodaja v
Kolodvorski ulici šte. 35, Ljubljana.

Iščemo knjigovodjo

trgovsko prakso, prima moč, za takoj-
šen vstop proti dobremu plačilu.
Deželno mesto za vnovčevanje
živine v Ljubljani.

Proda se lepa vila

na Osojskem jezeru. Natančnejši podatki
se dobijo v trgovini s perilo HED. ŠARC,
LJUBLJANA, Šelenburgova ulica.

Klavirje, harmonije

in vse glasbene instrumente
prodaja in izposoja
Alfonz Breznik,
Ljubljana, Kongresni trg šte. 15.

Prezjemam zidarska in tesarska dela

v vseh slovenskih deželah. Moj sedanji
naslov: Krsnik, Petrova ul. 78, Zagreb.

Sluga kontoristinja

se sprejmeta v večjo trgovino v Ljub-
ljani. — Naslov se izve pri upravnistvu
»Slovenca« pod šte. 2317.

Kocke za juho

1000 komadov . K 26.—

Lešniki

5 kilogramov . K 70.—

Kavni nadomestek

5 kilogramov . K 55.—
poslavljen 5 kilogramov . K 65.—
razpošilja po povzetju, franco poštnina

Elio Premovich

TRST
Cesta Tiziano 12/4.

Večje tovarniško posestvo

s hišo in vrtom na Kranjskem se PRODA.
Le direktni interesenti (ne posredovalci)
naj pišejo pod A. Z. 2268 na upravo
»SLOVENCA«.

Riževe metle

in
železni mlini za zrnje
se dobijo po najnižjih cenah pri
Kmetijski zadrugi
Račje, Štajersko.

Predragim sošolcem

sobratom, ki obhajajo v
Trstu svojo 25 letnico
mašništva

kliče iz dna srca:
„Na mnoga leta“!
Fran Srf. Šmid, v Branici.

Iščemo perfektno stenografijo in strojepisko

proti dobremu plačilu in takojšnjemu
vstopu. 2371

Deželno mesto za vnovčevanje
živine v Ljubljani.

Rdečo deteljo, repno seme, špinačo,

motoulec in vsa druga
semena za jesen
priporoča

Sever & komp. prej Peter Lassnik,

Ljubljana, Wolfova ulica.

Kupujemo suhe gobe, prazne vreče in vse vrste doma pridelana semena.

Kdor hoče v resnici zadostno poskrbeti
za svojo rodbino, naj se poslužuje izredno
ugodnih pogojev

vojno-posojilnega zavarovanja

Brez vsake zdravniške preiskave. Takoj
v veljavni Brezplačni pojasnili in prora-
čune dá zavarovalni oddelek za Trst,
Istro in Gorisško-Gradiško c. kr. avstrijskega
vojaškega sklada za vdove in sirote
v TRSTU, via Lazzaretto vecchio št. 3.

METLE

v poljubnem številu, krtače za ribanje,
krtače za likanje, za snajenje čevljev
in obleke, najboljše vrste, po tovar-
niški ceni na debelo.

Zvonimir Tudja, Zagreb,
Petrinjska ulica 29.

Za krompir

dam ŽELEZNO OGRAJO za hod-
nik, stenske piramide za kuhinjsko po-
sodo in zidarskih KLAMF. Ogleda
se Vodmatska ulica št. 4, Ljubljana.

hiša

s šestimi stanovanji, električno razsvet-
ljavo in vrtom. — Cena 23.000 kron.
MIHAEL VILLER, IDRIJA 336.

Cunje

E. Kotzbek v Kranju.

KUPUJEJO SE
suhe črešnje
borovnice
ter letošnje gobe

JOSIPA VAL, LJUBLJANA.

Za izdelovanje umetnih
udov, bandaž itd. se
priporoča

Stanislav Ponikvar

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 7.
Istotam se prevzemajo vsa v to stroko
spadajoča popravila po zmernih cenah.

Za večje posestvo, 90 oralov, na Gorenj-
skem, blizu Kamnika, se išče poljedel-
stva, konje- in živinoreje popolnoma vešč

oskrbnik ali prvi hlapec

samec ali oženjen. — Ponudbe z natan-
čnim popisom in spricvali na upravo
»Slovenca« pod šte. 2282. — Dobi po-
polno oskrbo in stanovanje.

Sprejme se takoj zdravo, močno

deklet

ki se razume na vsa hišna dela. Več se
pove pri gosp. Iv. Bonač Sin, tovarnar,
Ljubljana, Čopova ulica.

Kupim in plačam

za
nove zamaške
za steklenice

K 85.—, za

stare zamaške
za steklenice

nezdobljene K 45.— za kg, za

zamaške
od šampanjca

dolge, nezdobljene (nikako umetno
blago), za komad K 1.—, in jih pre-
vzamem po povzetju brez predloženega
vpraševanja. ZA VREČE plačujem do
K 12.— za komad. Na ponudbo se od-
govori takoj, eventualno brzojavno.

Leopold MARKUS, Gradec, Josefig. 1.

Louski in gozdni čuvaj

se sprejme takoj pod ugodnimi pogoji;
prednost imajo izkušeni lovci. Ponudbe na
Karl Kovač, Stari trg - Rakek.

SIGORIN

zatre čudovito naglo stenice
vzorčna steklenica 4 K, velika stekle-
nica 16 K, brizgalnica 2 K. Vsa naro-
čila naj se naslavlja na naravnost na
Lekarna »pri upanju« Peca 16,
Apotheke »zur Hoffnung« Ogrsko.

IŠČEM pripraven

prostor za

gostilniško obrt

Naslov pri upravnistvu lista pod št. 2361.

Suhe gobe (jurčke)

kakor tudi druge, zaplemi ne podvržene
deželne in gozdne pridelke (maline, jagode,
med itd.) KUPUJE po najvišjih cenah
M. RANT, KRANJ, 1917

PRODA SE PO CENI hiša v Ljubljani

z velikim vrtom in 4 stanovanji. Naslov
pove uprava »Slovenca« pod šte. 2362.

18letna deklka IŠČE SLUŽBE kot

blagajničarka

1 mesec brezplačno. Gre tudi na deželo.
Cenjene ponudbe na upravo »Slovenca«
pod: »Blagajničarka 369«. 2358

Delavce in delavke

sprejme takoj v službo strojna tovarna
SAMSA & CO. v Ljubljani, Metelkova
ulica 4. Zglaševanje od 4. do 5. popoldne.

Kranjska deželna podružnica n. a. deželne življenske in
rentne zavaroval. v Ljubljani, Marije Terezije c. št. 12/II.

sprejema

voj.-p. zavarovanja za 8. voj. posojilo.

Najugodnejši pogoji! Pojasnila vedno na razpolago!

Išče marljive posredovalce.

ADVOKAT

Dr. Fran Gabršček

POSLUJE ZOPET

v Gorici, v Gaserma št. 13.

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je:

Vzajemna zavarovalnica

proti požarnim škodam in poškodbi cerkvenih zvonov

Ljubljana, Dunajska c. 17, Ljubljana.

Zavarovanja sprejema proti požarnim škodam: 1. raznovrstne
izdelane stavbe, kakor tudi stavbe med časom zgradbe, 2. vse
premično blago, mobilije, poljsko orodje, stroje, živino, zvonove
in enako, 3. vse poljske pridelke, žita in krmo, zvonove proti
prelomu, sprejema tudi zavarovanja na življenje, oziroma do-
živetje in druge kombinacije in proti neizgledni pod-
jetja, obrti kakor tudi posamezne osebe za deželno nižjeavstrijsko
zavarovalnico, od katere ima tudi deželni odbor kranjski
podružnico.

Varnostni zaklad in udnine, ki so znašale l. 1916 K 906.828-91, so
poskočile koncem l. 1917 na 1.081.838-54.

Tedaj, čimvečje zanimanje za ta edini slovenski zavod, tembolj
bo rastele zaklad.

Ponudbe in pojasnila daje ravnateljstvo, glavno poverjeničstvo v
Celju in na Proseku, kakor tudi po vseh farah nastavljeni po-
verjeniki. Cene primerne, hitra cenitev in takojšnje izplačilo.